SPRIEDUMS

Latvijas Republikas vārdā

Lietas Nr. C07059213

Aizkrauklē, 2013.gada 21.oktobrī

Aizkraukles rajona tiesa

tiesnese I.Silicka

izskatīja rakstveida procesā civillietu /pers. B/ maza apmēra prasībā pret /pers. C/ un /pers. D/ par uzturlīdzekļu piedziņu.

Aprakstošā daļa

2013.gada 14.augustā /pers. B/ cēlusi Aizkraukles rajona tiesā maza apmēra prasību pret /pers. C/ un /pers. D/ par uzturlīdzekļu piedziņu bērna /pers. E/ uzturam.

Prasības pieteikumā prasītāja norādījusi, ka prasītāju par /pers. E/ aizbildni iecēlusi Kokneses novada bāriņtiesa un atbildētāji ir bērna vecāki, kuri nesniedz materiālu un finansiālu atbalstu bērna uzturēšanai.

Prasītāja lūdz piedzīt no atbildētājiem /pers. C/ un /pers. D/ aizbildnībā esošā bērna /pers. E/ uzturēšanas un audzināšanas izdevumu segšanai ik mēnesi 30% apmērā no katra no valstī noteiktā minimālā atalgojuma līdz bērna pilngadības sasniegšanai.

Prasība pamatota ar Civillikuma 179.pantu, Ministru kabineta 2009.gada 22.decembra noteikumu Nr.1536 „Noteikumi par ārpusģimenes aprūpes pakalpojumu samaksas kārtību un apmēru" 14.punktu, Ministru kabineta 2013.gada 18.janvāra noteikumu Nr.37 „Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam" 1., 2., 2.1., 2.2.punktu.

Prasītāja lūgusi tiesu izskatīt prasību rakstveida procesā.

Rakstveida paskaidrojumus par celto prasību atbilstoši Civilprocesa likuma 250.^{23} panta noteikumiem atbildētāji /pers. C/ un /pers. D/ nav iesnieguši.

Civilprocesa likuma 250.^{25} panta pirmā daļa nosaka, ja puses nelūdz lietas iztiesāšanu tiesas sēdē vai tiesa neuzskata par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē, lietas par maza apmēra prasībām tiesa izskata rakstveida procesā, savlaicīgi paziņojot pusēm par datumu, kad sprieduma norakstu varēs saņemt tiesas kancelejā. Šis datums uzskatāms par pilna sprieduma sastādīšanas datumu.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{22} panta pirmo daļu 2013.gada 15.augustā prasītājai un atbildētājai /pers. C/, bet 2013.gada 2.septembrī – atbildētājam /pers. D/ tika izskaidrotas pušu procesuālās tiesības, puses ir informētas par tiesas sastāvu, kas izskatīs lietu, pusēm ir izskaidrotas tiesības pieteikt noraidījumu tiesnesim *(lietas 10.-11., 13.lapa).*

Atbilstoši Civilprocesa likuma 250.^{21} panta otrajā daļānoteiktajam, atbildētājiem izskaidrots, ka paskaidrojuma neiesniegšana nav šķērslis sprieduma taisīšanai lietā, kā arī par to, ka atbildētājs var lūgt lietas iztiesāšanu tiesas sēdē.

Tiesa atzīst, ka iesniegtie rakstveida pierādījumi prasības pamatošanai un pieteikumā norādītie argumenti ir pietiekami sprieduma taisīšanai lietā, un ņemot vērā to, ka pusēm Civilprocesa likumā noteiktajā kārtībā ir paziņots par lietas izskatīšanu, ar Aizkraukles rajona tiesas tiesneses 2013.gada 10.oktobra lēmumu civillietas izskatīšana nozīmēta rakstveida procesā uz lietā esošo pierādījumu pamata *(lietas 15.lapa).* Puses nav pieteikušas noraidījumu tiesnesim.

Motīvu daļa

Pārbaudījusi un novērtējusi lietā esošos materiālus, tiesa atzīst, ka /pers. B/ prasība pret /pers. C/ un /pers. D/ par uzturlīdzekļu piedziņu ir pamatota un apmierināma.

Civillikuma 179.panta pirmā un otrā daļa noteic, ka vecāku pienākums ir samērā ar viņu spējām un mantas stāvokli uzturēt bērnu. Šis pienākums gulstas uz tēvu un māti līdz laikam, kad bērns pats var sevi apgādāt. Pienākums gādāt par bērna uzturēšanu nebeidzas, ja bērns ir šķirts no ģimenes vai nedzīvo kopā ar vienu no vecākiem vai abiem vecākiem (..).

Bērnu tiesību aizsardzības likuma 2.panta pirmā daļa nosaka, ka bērnam kā fiziski un intelektuāli nenobriedušai personai vajadzīga īpaša aizsardzība un gādība. Šī likuma 10.pants nosaka, ka bērnam ir tiesības uz tādiem dzīves apstākļiem un labvēlīgu sociālo vidi, kas nodrošina pilnvērtīgu fizisko un intelektuālo attīstību, katram bērnam ir jāsaņem atbilstošs uzturs, apģērbs un pajumte.

Ar lietā esošajiem rakstveida pierādījumiem nodibināts sekojošais.

1997.gada 16.septembrī dzimusi /pers. E/. Bērna vecāki, saskaņā ar 1997.gada 25.septembra Bebru pagasta Dzimtsarakstu nodaļas izdoto dzimšanas apliecību Nr.LV AB 307127 ir /pers. D/ un /pers. C/ *(lietas 6.lapa)*.

No Vienotās migrācijas informācijas sistēmas (VMIS) datu bāzes izdrukas redzams, ka bērna /pers. E/ māte /pers.C/, /personas kods/, 2008.gada 30.oktobrī šķīrusi laulību, uzvārds pēc laulībām – /uzvārds/ *(lietas17.lapa)*.

No prasības pieteikumā un pieteikumam pievienotajos materiālos norādītā secināms, ka atbildētājiem /pers. C/ un /pers. D/ ar 2013.gada 15.marta Kokneses novada bāriņtiesas priekšsēdētājas vienpersonisku lēmumu Nr.1-6/4, administratīvajā lietā Nr.3-5/2-2013, tika pārtrauktas /pers. E/ aizgādības tiesības /pers. C/ un /pers. D/. Ar 2013.gada 26.marta Kokneses novada bāriņtiesas koleģiālu lēmumu Nr.1-6/6 nolemts neatjaunot pārtrauktās aizgādības tiesības /pers. C/ un /pers. D/ *(lietas 7.lapa)*.

Ar Kokneses novada bāriņtiesas 2013.gada 30.maija lēmumu Nr.1-6/14, /pers.E/nodibināta aizbildnība un par /pers. E/ aizbildni iecelta prasītāja /pers. B/ (*lietas 7.lapa).*

Atbilstoši Ministru kabineta 2009.gada 22.decembra noteikumu Nr.1536 „Noteikumi par ārpusģimenes aprūpes pakalpojumu samaksas kārtību un apmēru" 14.punktam, aizbildnis samaksu par tā sniegto ārpusģimenes aprūpes pakalpojumu atgūst Civilprocesa likumā noteiktajā kārtībā.

Ņemot vērā minētos apstākļus, un to, ka vecāku pienākums apgādāt nepilngadīgus bērnus ir absolūts, un bērnam ir jānodrošina iespēja izglītoties, saņemt pienācīgu uzturu, medicīnisko aprūpi, mājokli, attīstīt savas fiziskās un intelektuālās spējas atbilstoši vecumam un interesēm, tiesa atzīst, ka bērnam ir nodrošināma iespēja saņemt no savas mātes un tēva regulāru, materiālu atbalstu, kas vajadzīgs bērna ikdienas aprūpes realizācijai un vajadzību apmierināšanai.

Prasītāja lūgusi tiesu piedzīt uzturlīdzekļus bērna /pers. E/ uzturam valstī noteiktajā minimālajā uzturlīdzekļu apmērā no katra vecāka.

Civillikuma 179.panta piektā daļa paredz, ka minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kuru bērnam nodrošināt ir pienākums katram no vecākiem neatkarīgi no viņa mantas stāvokļa, nosaka Ministru kabinets, ņemot vērā valstī noteikto iztikas minimumu un bērna vecumu.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2013.gada 15.janvāra noteikumiem Nr.37 „Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam", valstī noteiktais minimālais uzturlīdzekļu apmērs bērnam līdz septiņu gadu vecumam ir 25% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, bet no septiņu līdz astoņpadsmit gadu vecuma sasniegšanai – 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2010.gada 30.novembra noteikumu Nr.1096 „Noteikumi par minimālo mēneša darba algu un minimālo stundas tarifu likmi" 2.punktu, valstī noteiktā minimālā mēneša darba alga normālā darba laika ietvaros ir Ls 200, līdz ar to minimālais uzturlīdzekļu apmērs bērnam no septiņu gadu vecuma ir Ls 60 mēnesī.

Tiesa atzīst, ka no atbildētājiem par labu prasītājai ir piedzenami uzturlīdzekļi bērna /pers. E/ uzturēšanai Ls 60,00 ik mēnesi no katra, līdz laikam, kamēr prasītāja pilda bērna aizbildņa pienākumus.

Prasības pieteikumā prasītāja nav norādījusi, no kura laika lūdz piedzīt uzturlīdzekļus. Civilprocesa likuma 1.pants paredz, ka katrai fiziskai un juridiskai personai ir tiesības uz savu aizskarto vai apstrīdēto civilo tiesību vai ar likumu aizsargāto interešu aizsardzību tiesā. Prasītāja ir vērsusies savu aizskarto tiesību aizsardzībai tiesā ar prasības pieteikumu 2013.gada 14.augustā, un, ņemot vērā judikatūru *(Augstākās tiesas Senāta 2007.gada 29.augusta spriedums lietā Nr.SKC-556),* uzturlīdzekļi piedzenami no prasības pieteikuma iesniegšanas dienas tiesā – 2013.gada 14.augusta.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 3.punktu, prasītāji prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu bērnam vai vecākam (..), atbrīvoti no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 42.panta pirmās daļas noteikumiem, kas nosaka, ka tiesas izdevumi, ja prasītājs no to samaksāšanas bijis atbrīvots, piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos proporcionāli apmierinātajai prasījuma daļai, no atbildētājiem piedzenama valsts nodeva, kas nosakāma saskaņā ar Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 1.punkta a) apakšpunktu, 35.panta pirmās daļas 3.punktu.

Tā kā uzturlīdzekļu gada maksājumu summa katram no atbildētājiem ir Ls 720 (Ls 60 x 12 mēneši), piedzenamās valsts nodevas

apmērs katram atbildētājam ir Ls 108 (15% no Ls 720).

Turklāt no atbildētājiem valsts ienākumos piedzenami ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi to faktiskajā apmērā – izdevumi, kas saistīti ar tiesas pavēstu un citu tiesas dokumentu piegādāšanu un izsniegšanu Ls 3,21 apmērā no katra *(lietas 2.lapa)*.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1] pantu, atbildētājiem nosakāms sprieduma labprātīgas izpildes termiņš daļā par tiesas izdevumu piedziņu – 10 (desmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1] pantu, taisot spriedumu par naudas summas piedziņu (..), un par tiesāšanās izdevumu piedziņu, tiesa nosaka termiņu sprieduma labprātīgai izpildei (..). Tiesa atzīst, ka atbildētājiem daļā par tiesas izdevumu piedziņu nosakāms sprieduma labprātīgas izpildes termiņš – 10 (desmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 8., 97., 193., 204.[1] pantu**,** 250.[25] pantu, 250.[27] pantu, tiesa

nosprieda

prasību apmierināt.

Piedzīt no /pers. C/, /personas kods/, par labu /pers. B/, /personas kods/, uzturlīdzekļus 1997.gada 16.septembrī dzimušā bērna /pers. E/, /personas kods/, uzturam Ls 60 (sešdesmit latus) mēnesī, bet ne mazāk kā 30% no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, sākot no 2013.gada 14.augusta līdz laikam, kamēr /pers. B/ pilda bērna aizbildņa pienākumus.

Piedzīt no /pers. D/, /personas kods/, par labu /pers. B/, /personas kods/, uzturlīdzekļus 1997.gada 16.septembrī dzimušā bērna /pers. E/, /personas kods/, uzturam Ls 60 (sešdesmit latus) mēnesī, bet ne mazāk kā 30% no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, sākot no 2013.gada 14.augusta līdz laikam, kamēr /pers. B/ pilda bērna aizbildņa pienākumus.

Piedzīt no /pers. C/, /personas kods/, valsts ienākumos valsts nodevu Ls 108 (viens simts astoņus latus), un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus Ls 3,21 (trīs latus un 21 santīmu).

Piedzīt no /pers. D/, /personas kods/, valsts ienākumos valsts nodevu Ls 108 (viens simts astoņus latus), un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus Ls 3,21 (trīs latus un 21 santīmu).

Noteikt /pers.C/un /pers. D/ sprieduma labprātīgas izpildes termiņu daļā par tiesāšanās izdevumu piedziņu – 10 (desmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt kasācijas kārtībā Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamentā 30 (trīsdesmit) dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas dienas - 2013.gada 21.oktobra, kasācijas sūdzību iesniedzot Aizkraukles rajona tiesā.

Tiesnese I.Silicka